

תצלומי עירום שלאחר-המוות של מרלין הפתיעו את העולם - בעמודים אלה ניתן הסבר פסיכולוגי לתופעה המתפשטת:

דליה לביא

רות שאני ערומה, אני רק יפה ואין בי שמץ של פרובוקטיביות מינית. מבחינה מסוימת דומה תופעה זו להרפתקאות באמנות. האמן מרגיש שזכותו הניתנת להתייחס אל גוף האדם כפי שנוגד בצורתה המקורית ולבטא אותה במעשה האמנותי. לוי ומיצירות אמנות אלה, המתארות את גוף האדם, קל להיחכך שההתייחסות היא לצורתו החיצונית של האדם, ללא דגש מיוחד על המין. כך נראית האמנות הקלאסית, אמנות הרנסאנס והאמנות המודרנית - בהן מופיעות תמונות ופסלי עירום, שקשה למצוא בהם שמץ של מיניות.

גם הקהל אינו מקבל יצירות אמנות אלה כאובייקטים מגרים מבחינה מינית אלא כי יצירות אסתטיות בלבד. תופעה מעניינת היא שבתקופות של מוסריות מופרות, הופיעה בתקופות של השתלטות הכנסייה או בתקופות של משטר מדכא, הוקדו להצגת דקה מוסרית נוספת לקיומו, קיימת הנטייה לראות גם בעירום אמנותי את המיניות. כך, למשל, כיסו בתקופת הפאשיזם ברומא את ערוות הפסלים בעלי-תאנה.

★ ★ ★

הצצה לחרירי-שינה

הרצון להצטלם בעירום הוא איפוא הביטוי של הכרזה על דסקסואליוצייה כללית של האישיות, מתוך רצון להוכיח לסביבה עד כמה שהיא חסרת מיניות. סיבה נוספת, לא פחות חשובה לתופעה זו, היא הנטייה האקס היביציניסטית, אותה יש צורך להבין ביחס הנכון. האדם הוא יצור מיני. בכל רגע הוא קולט גירויים

ביר פסיכולוג ישראלי את הרקע של תופעה זו: הנטייה, הצורך או הרצון הפנימי החזק להצטלם בעירום או להופיע בעירום, הם, עד כמה שיראה הדבר מוזר, דומים לתופעה הקיצונית הנגדית: הבושה המופרות, ההקפדה הקיצונית על תלבושת צנועה ופיריטטאנית. כי שתי תופעות קוטביות אלה נובעות בעצם ממקור אחד: ההדחקה של הרצונות והדחפים המיניים.

★ ★ ★

עניינתאנה לפסדים

בתרבות הפטריארכלית בה אנחנו חיים, קיימת הדרישה להגביל את חיי המין לתא המשפחתי, ולהימנע מגילויים מיניים בתקופות-הנעורים בכלל, ובתקופות-הבגרות מחוץ למיסגרת הנישואים. דרישה זו, הגורמת לצורך להתאים את עצמנו ל"ערכים המוסריים של החברה, גורמת מגיל ההתבגרות להדחקה של הדחפים המיניים. ההדחקה פירושה הסתרת משהו מתחומי הכרה, העלולה כולה להתבצע בתת-ההכרה מבלי שהאדם ידע כלל כי היתבצעה.

הדחקה כזו של הרצונות המיניים, גורמת לעיתים תכופות, אצל נערות בתקופת-ההתבגרות, לתופעה של קרירות מינית (פריגידיטת). הפריגידיטת נעוצה בתחושת-אשמה הקשורה ברצונות המיניים בגילים שבהם אי-אפשר ליצור מצב בו תהיה הפעולה מינית מותרת. הדחקה הרצונות המיניים עלולה לגרום לכך שאשה לא תבחין ב"רצונותיה המיניים גם אחרי הנישואין. פירוש זה של הפריגידיטת היא תחושה, שהרחף המיני הראשוני לא רק שאינו רצוי, אלא שאינו דרוש או אינו הכרחי.

תחושה זו היא אחת הסיבות לרצון להרפיע בעירום ולהצטלם בעירום. כי על ידי הופעת העירום מתגשם הרצון להוכיח: "הנה, תראו כמה שאינני מינית. הנה, למי

תה (העולם הזה 1319) וברצון להנציח את עצמה אחרי המוות. אולם גם אם מקבלים הסבר זה, צדיין נשאלת השאלה: מדוע דווקא בעירום? מדי פעם מופנית השאלה ישירות למצטלמת. ויחה רודן, למשל, הסבירה בשעתה מדוע הסכימה להצטלם בתחילת הקאריירה ההיליבדית שלה, בסידרת תצלומי-עירום. טענתה: "אני לא חושבת שזה חטא. היתה לי תקופה קשה. לא היה לי כסף. למדתי כל הזמן, ולימודים עולים שם הון. כש"באו להציע לי, לא חשבתי הרבה. ידעתי שאם אעמוד לצילומי-עירום, אעשה זאת כי טעם טוב."

זוכרים את רחל טרקור-חביב, אשתו של נורי חביב וכוכבת סרטו רחל, שתבעה בי שעתה להתיר תצלומי עירום שלה בסרט? הנה מה שאמרה אז היא, להצדקת תמונות אלה: "לא התביישתי להצטלם עירומה כי ראש וראשונה משום שהתפקיד דרש זאת. שנית, משום שאינני ביישנית מסבעי. אינני חושבת כי הבגד או השמלה הם העושים את האדם למוסרי או לבלתי-מוסרי."

גימוק זה, של עירום למען האמנות, כי חלק בלתי נפרד מסרט, חוזר גם בפיה של דליה לביא שעה שהצטלמה בעירום עבור הסרט חג ספרדי. אמרה אז דליה: "יש לי פירסומת די והותר גם בלי זה. גם לא הי משכורת היא שקסמה לי. הכסף אינו מעי סיק אותי כלל. אני פשוט מאמינה שזה סרט טוב ושתמונות העירום הם חלק בלתי נפרד ממנו."

אפילו שחקנית תיאטרון וקולנוע כמו אילנה עדן, שלא הופיעה עד כה בתצלומי עירום, הביעה בשעתו את דעתה כי אם יוצע לה תפקיד שהופעת עירום בו תהיה חיונית לשלימות האמנותית, לא תהסס לעשות זאת.

★ ★ ★

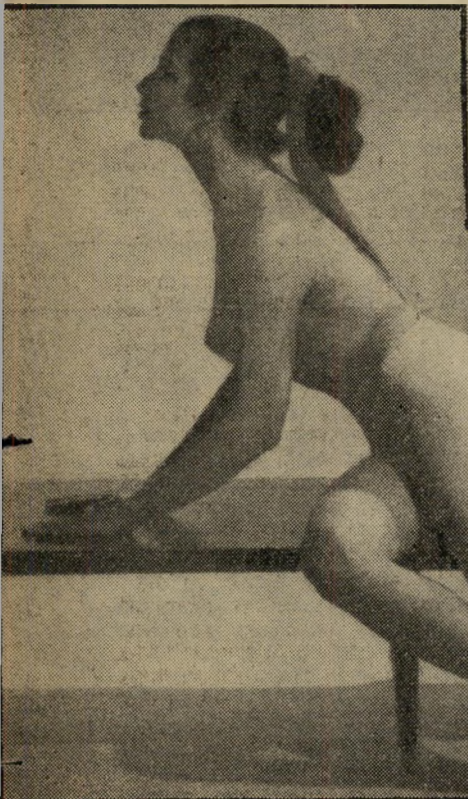
כמוזכרת לעת-זיקנה

מהי מידת האמת והכנות בתשובותיהן של מצטלמות העירום? קרוב לודאי

מרילין

"מדוע היא עשתה זאת?" היתה ה"שאלה הראשונה ששאל כל מי שראה את תמונות העירום של מרילין מונרו, אותן הכינה זמן קצר לפני התאבדותה. לא היתה זו שאלה בעלת נימה של אכזבה או השתתפות בצער, אלא שאלה שהביעה פשוט תמיהה.

מדוע הן מתבטלות?

זיהה רודן

שהן מאמינות בכל ליבן במה שהן אומרות, ובאמת מתכוונות לכך. אלא שמאחורי ההסברים הרשמיים מסתרות סיבות הרבה יותר רציניות, ואלה הם הגורמים האמיתיים המביאים לתצלומי-עירום ולהופעות עירום מסוגים שונים.

במסגרת התופעה הכללית שהפכה כמעט לפופולרית בשנים האחרונות, וכמעט אינה גורמת עוד התרגשות בקהל, יש כמה זרימים:

● כוכבות-הקולנוע: מבריוויטס בארדו, סופיה לורן, מרטיין קרול ועד לדליה לביא, חיה הררית, ג'יין מנספילד או מרילין מונרו.

● דוגמניות-העירום: נערות ונשים ה"מתפשטות למען האמנות, מתייצבות בפני ציירים ופסלים כמודלים ליצירות-האמנות שלהם.

● החשבוניות: אלה שהפכו את מערומי הן למקור בעיקר רוחניים, מתפשטות בי פומבי בעיקר במועדוני-לילה.

● החובבות: נערות ונשים המצטלמות בעירום אצל צלמים פרטיים, שומרות את התמונות בעיקר לעצמן, רובן מתוך הנימוק: "כדי שיהיה לי למוזכרת, לכשאקוין". לכל הגילויים האלה גם יחד יש למעשה רקע נפשי אחיד. לבקשת העולם הזה ה"ס

מדוע היא עשתה זאת?" נשאלה אותה שאלה, בדיוק לפני ארבע שנים, כאשר פורסמו לראשונה תמונות-העירום של זיהה רודן, אותן הכינה בתחילת הקאריירה הקולנועית שלה. זוהי שאלה החוזרת ונשנית, כל פעם כשמתפרסמות תמונות-עירום של חוכבת זו או שחקנית אחרת. ההסבר ה"מקובל, שכוכבות-קולנוע מתחילות מצטלמות בעירום כדי להרחיח כסף ו/או כדי להתפרסם ולמשוך תשומת-לב, אינו ממצה די-הצורך, משום שלשואל ולמשיב גם יחד ברור כי מאחורי תשובה זו מסתתר משהו הרבה יותר עמוק.

ישנן הרבה שחקניות וכוכבניות, בעלות נתוני גוף ויופי לא פחותים משל אלה ש"הצטלמו בעירום, ובעלות אותו צורך בפירסום ובכסף, ובכל זאת לא תסכמנה להצטלם בעירום.

די להפנות למספר רב של נערות ונשים את השאלה אם תמורת הבטחה של הצלחה, פרסום וכסף תהיינה מוכנות להצטלם בעירום, כדי להיחכך שלא בכל אחת קיימת הנטייה הנפשית לכך, ולא מטעמי צניעות.

הנה, למשל, תצלומי העירום האחרונים של מרילין מונרו: אפשר כמובן להסביר את הרקע הנפשי שהביא את מרילין לתצ"לומים אלה במצבה המיוחד ערב התאבדות